

FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 31 sierpnia 2018

Stanowisko Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego w sprawie procedury wyboru sędziów do Sądu Najwyższego

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego przypomina, że będąca obecnie w toku procedura wyboru sędziów Sądu Najwyższego (SN) jest procedurą nieważną, bowiem inicjujące ją obwieszczenie Prezydenta RP z 24 maja 2018 r. o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym nie zostało podpisane (kontrasygnowane) przez Prezesa Rady Ministrów. W świetle obowiązującej Konstytucji RP każdy akt urzędowy Prezydenta RP, który nie jest prerogatywą, wymaga podpisu Prezesa Rady Ministrów „dla swojej ważności” (art. 144 ust. 2 Konstytucji RP). Nie ma podstaw, aby odejść od takiego rozumienia tego przepisu lub traktować kontrasygnatę jako czynność jedynie techniczną. Nie można również uzależniać obowiązku stosowania kontrasygnaty od uznania danego aktu urzędowego Prezydenta RP za pomocniczy w stosunku do innych czynności. Zatem nieważność obwieszczenia inicjującego procedurę wyboru sędziów SN powoduje nieważność całej procedury wyboru nowych sędziów SN. Tak jak wskazywaliśmy w naszym stanowisku z 20 lipca 2018 r. (czytaj na: http://bit.ly/Stanowisko_ZespoluEkspertowPrawnych_ws_SN) osoby ubiegające się o urząd sędziego SN w nieważnym postępowaniu konkursowym muszą liczyć się z tym, że powołanie ich na ten urząd będzie nieważne, a tym samym w świetle obowiązującego prawa nie będą sędziami SN.

Zwracamy uwagę na to, że wybór sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa (KRS) na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. powoduje, że Rada jest organem obsadzonym w sposób sprzeczny z art. 187 Konstytucji. Przepis ten daje Sejmowi prawo do wyboru czterech, a nie dziewiętnastu członków Rady, a sędziom zasiadającym w tym organie gwarantuje czteroletnią kadencję. Naruszenie obu tych zasad przy kształtowaniu składu KRS spowodowało, że organ ten zaprzestał realizacji swojej podstawowej funkcji, jaką jest stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Dodatkowo działania KRS w ramach toczącej się obecnie procedury wyboru sędziów SN wskazują na wysoki stopień upolitycznienia tego organu i zagrażają niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Będąca w toku procedura wyboru sędziów SN jest nieważna, ale również w wysokim stopniu nierzetelna. KRS wyłoniła kandydatów na sędziów SN w wyjątkowo krótkim czasie, uniemożliwiającym merytoryczną ich ocenę, w oparciu o niejasne kryteria, na podstawie znikomych informacji o kandydatach, bez pełnej oceny ich dorobku, z wyłączeniem jawności etapu ich przesłuchania. Wielu kandydatów na sędziów SN rekomendowanych przez KRS to osoby, które – z uwagi na niewystarczające

doświadczenie zawodowe i wątpliwości co do ich niezależności wobec władzy wykonawczej – nie dają gwarancji należytego wykonywania konstytucyjnych i ustawowych zadań sędziego Sądu Najwyższego.

Zaangażowanie się osób kandydujących do Sądu Najwyższego w działania godzące w fundamenty praworządneho państwa stanowi rażące sprzeniewierzenie się wartościom leżącym u podstaw wykonywanych przez nich zawodów: nauczycieli akademickich, sędziów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy i prokuratorów. Jak podkreślaliśmy w apelu z 26 lipca 2018 r. (czytaj na: http://bit.ly/Apel_Zespolu_Ekspertow_Prawnych) czynny współudział w łamaniu Konstytucji i demontażu państwa prawa powinien być w przyszłości brany pod uwagę przy ocenie kwalifikacji etycznych do wykonywania prawniczych zawodów zaufania publicznego.

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego

dr Ryszard Balicki, adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego

Łukasz Bojarski, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS, były członek Krajowej Rady Sądownictwa

Jacek Czaja, prezes Towarzystwa Prawniczego w Lublinie, były wiceminister sprawiedliwości

dr hab. Monika Florczak-Wątor, profesor w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego

dr Wojciech Jasiński, adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego Uniwersytetu Wrocławskiego, członek Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego

dr Piotr Kładoczny, Katedra Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego, sekretarz zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

dr hab. Marcin Matczak, profesor w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

dr hab. Tomasz Pietrzykowski, profesor w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Śląskiego

dr Anna Śledzińska-Simon, adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego

dr Tomasz Zalasinski, członek zarządu Stowarzyszenia im. prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k.

prof. dr hab. Fryderyk Zoll, Katedra Prawa Cywilnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor Uniwersytetu w Osnabrück

Zespół Ekspertów Prawnych działający przy Fundacji im. Stefana Batorego zajmuje się oceną przygotowywanych przez rząd i parlament zmian prawnych dotyczących ustroju państwa oraz miejsca instytucji publicznych i obywatelskich w systemie prawa. Członkowie Zespołu prowadzą monitoring projektów aktów prawnych, analizując je przede wszystkim pod kątem zgodności wprowadzanych rozwiązań z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi i demokratycznymi standardami państwa prawa. Oceniają też stopień ingerencji przepisów w prawa człowieka i obywatela oraz kierunek zmian ustrojowych, jaki wytycza stanowione prawo.